

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

**KLAGE I TILKNYTNING TIL ULIKE FORHOLD VED BEHANDLINGEN AV X
LAGMANNSRETTS SAK NR ----. SAK NR 51/04.**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte 30. august 2004 truffet vedtak i ovennevnte sak.

Vedtaket er truffet av følgende medlemmer: Anne Lise Rønneberg, leder, Jon Høyland, Halvor Kjølstad, Trine Buttingsrud Mathiesen og Wenche Frogn Sellæg.

Ved brev av 12. juni 2004 har A rettet en henvendelse til Tilsynsutvalget for dommere i tilknytning til ovennevnte sivile sak, der hovedforhandling ble avholdt i oktober 2003. Henvendelsen gjelder først og fremst spørsmål i tilknytning til en av lagdommernes habilitet i den aktuelle saken, nærmere bestemt lagdommer B. Videre har han tatt opp forhold som gjelder lagmann C's administrering av saken. Ved sekretariatets brev er han orientert om at i den utstrekning henvendelsen/klagen gjelder forhold som fant sted mer enn tre måneder forut for klagen, vil klagen bli vurdert avvist. Samtidig ble han gitt en kort orientering om domstollovens regler om habilitet. I den forbindelse har sekretariatet vist til at domstolenes rettslige vurderinger og avgjørelser i forbindelse med habilitetsspørsmål er forhold som faller utenfor utvalgets kompetanse.

Utvalget har innhentet en uttalelse fra X lagmannsrett. Videre har utvalget mottatt en supplerende redegjørelse av 13. juli 2004 fra A, hvor han presiserer nærmere hvilke spørsmål han ønsker besvart av utvalget, jf nedenfor. Utvalget forholder seg i det følgende utelukkende til disse spørsmålene.

Saksforholdet synes i all korthet å være følgende:

A var part i en sivil sak for X lagmannsrett, der ankeforhandling ble avholdt i oktober 2003. Umiddelbart forut for ankeforhandlingen ble det av lagmannsretten foretatt et dommerbytte, idet lagdommer B gikk inn som ett av rettens tre medlemmer i stedet for en annen dommer som opprinnelig var oppsatt. Innledningsvis under ankeforhandlingen ble det reist spørsmål om lagdommer B's habilitet, da saken hadde tilknytning til hans ektefelles arbeidssted. Etter å ha mottatt dommerens redegjørelse, ble det ikke reist habilitetsinnsigelse fra A's side. A, som under saken var bistått av advokat, har i ettertid anført at lagdommer B's redegjørelse var ufullstendig, og at han i realiteten var inhabil. A har videre anført at dette er forhold han først ble kjent med etter at saken var rettskraftig.

A har bedt Tilsynsutvalget ta stilling til følgende konkrete spørsmål:

1. "Er det riktig/akseptabelt at administrasjonene ved lagmannsrettene i Norge ikke har plikt til å undersøke/ha oversikt over mulige habilitetsproblemer ved utnevnelse av dommere i konkrete saker?"
2. Var det korrekt av lagdommer B å unnlate å gjøre administrasjonen oppmerksom på habilitetsproblemer ved utnevnelsen som dommer, og var det korrekt av B å holde spørsmålet om habilitet skjult for meg helt til det forelå en "tvangssituasjon" før retten skulle settes?

3. Var det videre akseptabelt å informere om habilitetsproblemet på en måte som var villedende for den part som måtte ta stilling til spørsmålet.
4. Var lagdommer B habil eller inhabil i denne konkrete saken? ”

Tilsynsutvalget for dommere har følgende bemerkninger:

Utvalget er noe i tvil om A's henvendelse er å anse som en klage, eller bare som en anmodning om en nærmere redegjørelse rundt de spørsmål han stiller, jf ovenfor. Utvalget finner det unødvendig å ta standpunkt til dette, idet utvalget under enhver omstendighet vil bemerke følgende til hans spørsmål:

Utvalget viser til domstoloven § 236 fjerde ledd. Det følger av denne bestemmelsen at utvalget ikke kan vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig. Det betyr at dersom et forhold kan brukes som grunnlag for kjæremål eller anke til høyere domstol, kan tilsynsutvalget ikke prøve dette. Det er uten betydning om kjæremål/anke er anvendt eller ikke. Selv om avgjørelsen senere er blitt rettskraftig, slik at det ikke lenger er anledning til anke, er utvalgets kompetanse fortsatt begrenset.

Utvalget vil bemerke følgende til A's konkrete henvendelse:

Avgjørelsen av spørsmålet om en dommers habilitet er et rettslig spørsmål som hører under domstolene. I praksis kommer spørsmålet opp ved at enten dommeren selv blir oppmerksom på problemet, eller at partene tar det opp. Domstolens administrasjon har ikke noe selvstendig ansvar i så måte. Det er retten, ikke administrasjonen, som avgjør spørsmålet.

I den utstrekning en part måtte mene at en dommer ikke har gått korrekt frem i sin orientering om mulige habilitetsproblemer, herunder når det gjelder tidspunktet for redegjørelsen og selve realiteten, er dette et forhold som bare kan vurderes av domstolene selv. Det kan bringes inn for overordnet domstol til avgjørelse, dersom parten mener at det foreligger en feil som kan ha hatt betydning for avgjørelsens innhold. Dersom avgjørelsen i mellomtiden er blitt rettskraftig, må det eventuelt vurderes å begjære gjenopptagelse. Dette er et spørsmål parten i så fall først bør drøfte nærmere med en advokat, idet kravene til gjenopptagelse er svært strenge.

Det følger av ovenstående at utvalget ikke kan ta stilling til om lagdommer B var inhabil i den nevnte saken.

Etter dette finner Tilsynsutvalget for dommere at A's henvendelse, i den utstrekning den kan anses som en klage, må avvises. For øvrig vises til den redegjørelsen som er gitt ovenfor. Utvalget har for øvrig merket seg at A's anmodning om en nærmere redegjørelse fra X lagmannsrett selv, er besvart ved førstelagmannens brev av 30. juni 2004.

Utvalget har på grunnlag av A's presiserende spørsmål, samt fordi klagefristen på tre måneder uansett var utløpt, ikke funnet grunn til å gå nærmere inn på hans opprinnelige ankepunkter når det gjelder lagmann C's administrering av ankeforhandlingen. Da både lagmann C og lagdommer B tidligere er orientert om klagen/henvendelsen, oversender utvalget kopi av dette vedtak til disse til orientering.

Tilsynsutvalgets vedtak kan ikke påklages etter forvaltningslovens regler. Partene i saken kan bringe utvalgets vedtak inn for tingretten ved søksmål. Søksmålsfristen er to måneder etter at partene ble underrettet om vedtaket. Det vises nærmere til domstoloven § 239.